



Universiteit
Leiden

The Netherlands

A multifaceted approach to understand cognitive impairment in MS: exploring the nonlinearity of cognition

Dam, M. van

Citation

Dam, M. van. (2025, October 22). *A multifaceted approach to understand cognitive impairment in MS: exploring the nonlinearity of cognition*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4279485>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4279485>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Stellingen

Stellingen gerelateerd aan het proefschrift:

1. Zowel latente als netwerkmodellen bieden waardevolle structuur voor cognitief onderzoek, maar klinische houvast ontstaat alleen wanneer ze worden aangevuld met contextuele, persoonsgerichte en functionele inzichten.
2. Zolang meetmethoden onvoldoende aansluiten bij de subjectieve ervaring van patiënten, blijft de discrepantie tussen klacht en testscore een blinde vlek in cognitief onderzoek.
3. Cognitieve stoornissen dienen alleen gediagnosticeerd te worden wanneer zij gepaard gaan met aanzienlijke lijdensdruk of beperkingen in het dagelijks functioneren.
4. Hoewel MRI-biomarkers van fundamenteel en prognostisch belang zijn bij cognitieve stoornissen in MS, zijn ze momenteel nog niet inzetbaar in klinische besluitvorming over cognitieve diagnostiek of behandeling.

Wetenschappelijke stellingen binnen het vakgebied:

5. Routinematig neuropsychologisch onderzoek kan onbedoeld nocebo-effecten uitlokken, waardoor cognitieve klachten verergeren.
6. Gegeven het streven naar gezonder ouder worden, moet onderzoek naar cognitieve functies zich primair richten op cognitieve weerbaarheid en preventie, in plaats van op stoornissen.
7. Voor neuropsychologische ziektebeelden is het belangrijker om te begrijpen wie de persoon is die de ziekte heeft, dan welke ziekte die persoon heeft.
8. Zolang co-creatie niet structureel wordt beloond in academische systemen, blijft participatief onderzoek afhankelijk van de goede wil van individuele onderzoekers.

Maatschappelijke stellingen:

9. Wetenschap vraagt om topprestaties tot aan je AOW, maar zonder structurele aandacht voor mentale gezondheid én erkenning van diverse bijdragen, is duurzame wetenschapsbeoefening onmogelijk.
10. Wetenschappelijke onderzoekslijnen moeten langdurig worden geborgd om bescherming te bieden tegen kortdurende politieke agenda's en populistische schommelingen.

Propositions

Propositions related to the dissertation:

1. Both latent and network models provide valuable structure for cognitive research, but clinical applicability only arises when they are complemented by contextual, person-centered, and functional insights.
2. As long as assessment methods fail to align with patients' subjective experiences, the discrepancy between complaints and test scores remains a blind spot in cognitive research.
3. Cognitive impairments should only be diagnosed when they are accompanied by substantial distress or limitations in daily functioning.
4. Although MRI biomarkers are of fundamental and prognostic relevance in cognitive dysfunctions in MS, they are currently still not applicable in clinical decision-making regarding cognitive diagnosis or treatment.

Scientific propositions in the field:

5. Routine neuropsychological assessment may unintentionally provoke nocebo effects, thereby worsening cognitive complaints.
6. Given the aim of healthier aging, research on cognitive functioning should primarily focus on cognitive resilience and prevention, rather than disorders.
7. In neuropsychological conditions, it is more important to understand who the person is that has the disease, than which disease the person has.
8. As long as co-creation is not structurally rewarded in academic systems, participatory research will remain dependent on the goodwill of individual researchers.

Societal proposition:

9. Academia demands top-level performance up to retirement age, but without structural attention to mental health and recognition of diverse contributions, sustainable academic practice is impossible.
10. Scientific research agendas must be safeguarded for the long term to protect them from short-term political priorities and populist fluctuations.